

3836304 ENRD/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท

; วท.ม.(เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม / ชุมชน / การพัฒนาแหล่งน้ำ / ลำตะคอง

นิสัทธิ์ นวลกำแหง : การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาลำตะคอง กรณีศึกษา :

ชุมชนทุ่งสว่าง-ศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา (THE STUDY OF COMMUNITY

PARTICIPATION ON LAMTAKONG DEVELOPMENT : A CASE STUDY OF TUNGSAWANG-SALALOY COMMUNITY, MUANG DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุชาติ นวกวงษ์, วท.ม., ปกรณ์ สุวานิช, วท.ม., สุวัฒนา ธาดานิติ, Ph.D.

126 หน้า. ISBN 974-663-589-1

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความต้องการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งน้ำลำตะคอง รวมถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความร่วมมือของประชาชนในการพัฒนาลำตะคอง เพื่อที่จะเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งน้ำ โดยปัจจัยที่ทำการศึกษา แบ่งเป็น ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกระตุ้น ได้แก่ ระดับการศึกษา ความรู้ด้านมลพิษทางน้ำ การใช้ประโยชน์จากลำตะคอง ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน สถานภาพในชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ และการร่วมกิจกรรมกับกลุ่ม/องค์กรภายนอก โดยใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากประชาชนตัวอย่างจำนวน 250 ราย อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกระตุ้น กับระดับความต้องการและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาลำตะคอง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน(Analysis Of Variance : ANOVA) และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่(Multiple Classification Analysis : MCA) นอกจากนี้ยังใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการศึกษาเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาลำตะคองอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับการมีส่วนร่วมในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำ หรือถ้าหากพิจารณาจากระดับความถี่ของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่าอยู่ในขั้นพื้นฐาน คือเป็นเพียงผู้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการพัฒนาลำตะคองจากรัฐเท่านั้น และพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อระดับความต้องการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาลำตะคอง ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน สถานภาพในชุมชน การรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ และการร่วมกิจกรรมกับกลุ่ม/องค์กรภายนอก

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคือ หน่วยงานของรัฐ ควรจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในโครงการทางด้านสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเพิ่มการเผยแพร่ข่าวสารและผลกระทบของมลพิษทางน้ำแก่ชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกและกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาลำตะคอง สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการแก้ไขปัญหาที่เสีย และพัฒนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกันทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน และชุมชน